

Borgå Bladet

Tidning för Borgå stad och östra Nyland

N:o 91

Lördagen den 21 November

1896

Prenumerations- och annonskontor:
G. L. Söderströms bokh.
Utgifningsdagar:
Hälgfri onsdag och lördag kl. 6 f. m.
Om söndagar kan bladet afhämtas fr. kl. 1/2—2 e. m.

Annonspris:
Före texten 15 p., efter texten 10 p. för petitrad.
Betydlig rabatt för större annonsörer.
Födelse-, förlöfnings- och vigselannons 1 mk.
Dödsannons 2 mk.
Måttskala å 30 petitrader.
Vid insändande af annons kan radantalet, som den bör upptaga, påtecknas.
Annonser böra inlämnas senast kl. 3 e. m. om tisd. o. fred.

Adolf Backman
ansvarig redaktör.
Redaktionsbyrå i Werner Söderströms tryckerilokal är öppen tisd. o. fred. kl. 6—7 e. m. Telefon 8.

Prenumerationspris:
i G. L. Söderströms bokhandel i Borgå:
Helt år . . . . . 3 Fmk —
Halft år . . . . . 1 " 50 p.
Fjärdedels år . . . . . " 75 "
En månad . . . . . " 25 "
Hembärning 50 p. per år.
Lösenummer:
a 5 penni säljas i bokhandeln samt i herrar Thomanders, Sivens och Tötterströms brödbutiker.

Prenumerationspris:
i postkontoret i Borgå för lösväxlexemplar:
Helt år . . . . . 4 Fmk 10 p
Halft år . . . . . 2 " 10 "
Fjärdedels år 1 " 10 "
i öfriga postkontor i Finland:
Helt år . . . . . 4 Fmk 27 p
Halft år . . . . . 2 " 18 "
Fjärdedels år 1 " 14 "

Kurser.

Finlands Bank den 20 nov. 1896.
Föresättningskurs. Ink.kurs.
S:t Petersburg k. s. 268:50 266:—
Hamburg k. s. 124: 10 123: 40
90 dd . . . . . 122 60 122: —
Stockholm k. s. 139: 20 138: 60

Minneslista.

Hälgfria dagar.
Domkapitlets kansli 11—12 f. m.
Pastorsämbetets kansli 9—12; lördag 9—12 o. 3—5.
Fullkammaren 9—1 o. 4—7.

Särskilda dagar i veckan.
Domkapitlet sammantr. torsdag kl. 10 p. d.
Rådhusgården o. Magistraten måndag 10 f. m.
Drätselkammaren öppen onsdag 4—5

Bibliotek och läsesalar.
Lyceets bibliotek tisd. o. fred. 2—3 e. m.
Folkbiblioteket o. läsesalen söndag 12—2 o. 6—8 e. m.; tisdag o. fredag 7—9 e. m.; lördag 8—9 e. m.

Arbetsföreningens bibliotek onsdag 8—9 e. m.; läsesalen alla dagar 9 f. m.—9 e. m.
F. B. K:s bibliotek onsdag 8—9 e. m.; söndag 12—1 e. m.; läsesalen alla dagar 9 f. m.—9 e. m.
Borgå Nykterhetsförenings bibliotek hålles öppen alla söndagar kl. 1/2—1/7 e. m.

Banker och kassor.
Nordiska aktiebanken för handel och industri 11—2.
Föreningsbanken 11—2.
Sparbanken onsdag 11—1; lördag 11—10.5—7.
Stadskassan onsdag 4—5 e. m.
Arbetsföreningens sjuk- o. begrafningshjälpskassa måndag 6—8 e. m.

Järnvägen.
Bantåg afgår alla dagar kl. 6.45 f. m. (ank. t. Kervo 8.15) o. 7 e. m. (ank. t. Kervo 8.30).
Bantåg ankomma: morgontåget kl. 10.45 f. m., aftontåget 11.45 e. m.
Järnvägens stationskontor o. Järnvägens expedition för godstrafik 9—1 o. 4—7.

Post, Telefon och Telegraf.
Postkontoret öppet sönd. o. hälgdagar 10 f. m.—12 f. m., alla andra dagar 8—12 f. m. och 3—5 e. m.
Poster afgår med morgontåget och alla söcknedagar med aftontåget.
Posten till Lovisa afgår månd., onsd. och fred. kl. 11.30 f. m.
Posten till Askola och Pukkila afgår onsd. och lörd. kl. 12 middag.
Posten afgår till Tirmo och Suni onsdagar och lördagar kl. 12 på dagen. Brevet inlämnas före kl. 11 f. m.
Poster ankomma sönd. och hälgdagar kl. 10.45 f. m. från järnvägen, alla söcknedagar kl. 10.45 f. m. och 11.30 e. m. från järnvägen, månd., onsd. och fred. kl. 5 1/2 e. m. från Lovisa, onsd. och lörd. kl. 10 f. m. från Askola och Pukkila.

Breflådorna öppnas: de i staden utställda: Sönd. och hälgdagar kl. 5 f. m.; Måndagar, Onsdagar, Fredagar och Lördagar kl. 5 och 9 f. m. samt kl. 5 e. m.; Tisdagar och Torsdagar kl. 5 f. m. och 5 e. m.; den vid postkontoret: kort före postens afgång; den vid järnvägsstationen: kort före tågets afgång.

Telefonstationen 6 f. m.—10 e. m.
(nattsamtal fr. 10 e. m. till 6 f. m. mot en afgift af 2 mark).
Telegrafstationen 8 f. m.—9 e. m.

Läkare.
Dr A. Linde 9—11.
Dr A. Gulln. Bostad: Målar Bergströms gård vid salutorget. Tr. kl. 9—11 f. m.
Sjukhemmet öppet för besök 3—5 e. m.

DANIEL NYBLIN, * Helsingfors. * Största och rikhaltigaste lager i Finland af fotogr. artiklar till bevisligen lägsta priser. Illustr. Priskurant gratis. (F.T.A. 2559).

Runebergs hem hvardagar 12—2; söndagar 2—5.

Guldsmed.
Westerlund, S. M., Nikolaigatan 2. Lager af guld, silver och nysilverarbeten. Telefon.

Massör.
J. F. Blomqvist, Fredsgatan 23. Telefon. 7—9 f. m.

Pianostämmare.
K. F. Lindén, kapellmästare. Nya bärggatan nr 34.

Skjortmagasin.
H. Wilkman, Manufaktur och hvitvaruför. Telefon.

Affärsbyrå.
Gustaf Gröndahl, Prästgatan 17, förmedlar köp af stadsgårdar och landegendomar, utför juridiska uppdrag m. m.

Fotografisk atelier.
Natalia Linsén, Gamla Baggatan 9; ateliern hålles öppen alla dagar.

Hotell Phoenix.
Fredsgatan, rum för resande, vagnslider stallrum för hästar, restauration.

Nya hotellet.
vid Mellangatan, rum för resande, stallrum för hästar, restauration.

Bokbindare.
J. A. Nordberg, Gamla Berggatan n:o 16. Emottager beställningar af allt hvad till yrket hör.

Skräddare.
O. E. Sjöblom, Ågatan, lager af tyger, skinnvaror, mössor, hängsel, kravatter o. d.

Borgå skrädderi.
G. Wikström, Nikolaigatan 4, lager af beklädnadsmaterial, påsvaror för herrar och fruntimmer, herrekliperingsartiklar m. m.

Matvaruhandel.
O. E. Sjöblom, Ågatan, jordbruksprodukter af alla slag, mjölk, grädda, smör m. m.

Urmakare.
Korpi, J. Kyrkogatan 3. Ständigt lager af guld- och silverfickur, vägg- o. väckareur, glasögon m. m. Telefon.

Byggmästare.
Johannes Kullman, Brandkärrhuset, Uppgör byggnadsritningar, kostnadsförslag m. m. Utför byggnadsarbeten och uppgör ritningar för brandförsäkring. Telefon.

J. Westerlund:
Prakt. Arkitektur-Byrå, Borgå, uppgör ritningar till alla slag af byggnader. Prisen moderata och välutfördt arbete garanteras.

Prädikoturer.
Domsöndagen prädika uti:
Stadsförsamlingens svenska högmässa kl. 8 f. m. pastor Suomalainen.
Landsförsamlingens svenska högmässa kl. 11 f. m. pastor Suomalainen.
Stads- och landsförsamlingens finska högmässa kl. 11 f. m. pastor Martenson.
Svenskt skriftermål i dag kl. 5 e. m.
Svenskt skriftermål i morgon kl. 1/2 11 f. m.
Finskt skriftermål i morgon kl. 1/2 11 f. m.
Kollekt uppbäres till förmån för fängelset föreningen.

I Missionshuset
hålles prädikan Domsöndagen kl. 11 f. m. och 6 e. m. Kl. 3 söndagsskola.
Torsdagen den 26 nov. kl. 7 e. m. Alb. Ericsson.

Optikern H. SAMSONS försäljning å Societetshuset fortgår till måndag afton.

OBS! Glöm ej bort att förse Eder med mina välkända, fint slipade **Glasögon & Pincenez,** (Noggrant tillpassade efter ögonen)

OBS! I dessa dagar slutförsäljes till oerhördt billiga priser: **Kikare, Mikroskop, Ljusglas, Stereoskoper, med stort urval af bilder, Stegräknare, Barometrar, Termometrar m. m.**

OBS! **Nytt! Patent!** **Afståndsmätare för Velocipedåkare.** Fortgår till måndag afton å Societetshuset.

Till salu
Från Borgå ångsågs hyffleri och snickeri levereras alla slag af hyllade bräder och lister, dörrar, fönster, med därtill hörande ornament, parkettgolf af furu och ek, alla slag af finare och finaste möbler äfven som sommarvillor, paviljonger, staket m. m., allt af ångtorkadt furu-, björk- eller ekvirke. Närmare hos **Aug. Öklöf.**

Delikatesser och **Konserver:**
Delikatess Sill, **Delikatess Anjovis,** orensad och benfri af G. J. Sandbergs, Axel Hagberg & Co:s och Svenska Anjovismagasinet inläggningar, **Franska Sardinier** af märket Pellier Frères, **Norska Sardinier,** rökta, **Kronhummer,** **Saucischer** (stekst småkorf) **Gåseleverpastej,** **Champignons,** franska, **Äkta Schweizer Ost,** **Finska Schweizer Ost,** **Rysk Eidamer Ost,** **Bordssalt,** Sarepta och fuansk **Senap,** Mat-, Sprit- och **Vinättika,** **Ättiksyra,** **Matolja,** **Soja,** **Tomatsås,** **Tomatpurée,** **Pickles,** **Ryska Gurkor,** **Reineslaudes,** **Ananas** på burkar, **Braunschweiger Sparris,** prima och extra prima, **Bitsparris,** **Tyska Ärtor** i flere kvalitéer, **Perliböner,** **Spenat** hos **Gustaf Söderström.**

En musikalisk soaré och **lotteri med dans** till förmån för **Borgå musikkapell** i Societetshuset i Borgå.

Program:
Hornmusik, **Tal,** **Orkestermusik,** **Solosång med orkester,** **Körsång.**
Närmare genom anslag i salongen.

Inträdesbiljetter å 1:50 för herrar, 1 mk för damer, säljas vid ingången.

De ärade damer, som godhetsfullt åtagit sig insamlandet af vinster, behagade onsdagen den 26 nov. kl. 6 e. m. sammanträda i Svenska klubbens lokal.

Stt förslag.

De senaste årens händelser i vårt land hafva mer än annat bidragit att gifva det svenska folkelementet syn på det värde, som den västerländska bildningen befitter, och hagen och intresset för denna kulturens flyttande och höjande blifva för hvar dag allt lifligare.

Desa tidssträfvanden hafva icke minst funnit fina bärare på vår gamla kulturort. Hjälpsamma händer ha för hvarje dag allt oftare utsträckt för de kroppsarbetande folklagrens höjande. Man har från de bur, aares sida allt varmare och villigare gifvit sitt understöd åt de sänre lottades sträfvanen både för materiell utkomst och andlig utveckling. Redansående förslag stall därför mötas af välvilja, och iwarigheterna mid dess utförande stola ej genast betraktas som öfverwinnetliga.

De senaste årens händelser i vårt land hafva mer än annat bidragit att gifva det svenska folkelementet syn på det värde, som den västerländska bildningen befitter, och hagen och intresset för denna kulturens flyttande och höjande blifva för hvar dag allt lifligare.

Desa tidssträfvanden hafva icke minst funnit fina bärare på vår gamla kulturort. Hjälpsamma händer ha för hvarje dag allt oftare utsträckt för de kroppsarbetande folklagrens höjande. Man har från de bur, aares sida allt varmare och villigare gifvit sitt understöd åt de sänre lottades sträfvanen både för materiell utkomst och andlig utveckling. Redansående förslag stall därför mötas af välvilja, och iwarigheterna mid dess utförande stola ej genast betraktas som öfverwinnetliga.

En musikalisk soaré och **lotteri med dans** till förmån för **Borgå musikkapell** i Societetshuset i Borgå.

Program:
Hornmusik, **Tal,** **Orkestermusik,** **Solosång med orkester,** **Körsång.**
Närmare genom anslag i salongen.

Inträdesbiljetter å 1:50 för herrar, 1 mk för damer, säljas vid ingången.

De ärade damer, som godhetsfullt åtagit sig insamlandet af vinster, behagade onsdagen den 26 nov. kl. 6 e. m. sammanträda i Svenska klubbens lokal.

Stt förslag.

De senaste årens händelser i vårt land hafva mer än annat bidragit att gifva det svenska folkelementet syn på det värde, som den västerländska bildningen befitter, och hagen och intresset för denna kulturens flyttande och höjande blifva för hvar dag allt lifligare.

Förslaget lyder, att Swenska klubben instundande julhög måtte i någon närstående foten anordna folkhögskolekurser efter mönster af de, som Nyländska studentafdelningen senaste vinter igångsatte.

Syftet med och planen för dylika kurser äro kända. Den ledande tanken däri har varit att bland den ungdom i bygden, som litet eller intet wet om folkhögskolan; wäcka intresse för intellektuella lyshjättningar och utgå från till andligt lif, hwilka skulle bära riklig frukt i samhälligt och sedligt afseende. Underwisingen är enkel. Läroämnen kunna lämpligast wara räkning och rättfrifning, historia och swenska, något naturwetenstap, samt sång under fristunderna. På söndagarna anordnas iaktwäm med föredrag, öfwerläggningar m. m. Kurser kan förslagswisi börja juldagarna och sedan fortgå fem wcekor med tre timmars underwising hwarje afton på hwardagarna, så att eleverna icke hindras i sina dagliga göromål. Underwisingen sker så mytet som möjligt föredragswisi och är afgifstfri för eleverna.

Det har spats of, att vår ort ej saknar de andliga och materiella resurser, som behöfwis för detta företag. Bland den studerande ungdomen bör man utan twiwiget finna de två lärare, som stola utändas för att i förening med den utjedda traktes folkstollärarinnna leda företaget. Och de nödiga penningemiddeln torde äfwen af Swenska klubben kunna hopbringas. Nånda förening har, som nämndt, sett sig i stånd, att bilda en stild folkbildningsfond, hwilken redan uppgår till omtr. 1,500 mark och ytterligare stall öfas genom pågående insamlingar m. m. Det är wisst sant, att klubben har många arbetsfält, som kräfwa dess kraft. Men då kostnaderna för en folkhögskolekurs icke stiga till mer än 400 mark, bör man kunna reda sig med de samma, särskildt då allmänheten med tante på företaget icke stall sty ytterligare uppoffringar.

Angående platsen för en sådan folkhögskolekurs wijla wi ännu ej yttra of. En af de kurser, som Nyländska afdelningen efter all fannofitet stall anordna i winter, torde förläggas till Kapträsk eller Wärfstom.

Bondeståndet wid 1897 års landdag.

Wäl in till bondeståndet äro äfwen de nu mera slutfärda på något undantag när. Öberoende af de förändringar, som möjliga befwär kunna medföra, kan man, säger N. Pr., emellertid redan nu bilda sig en exakt uppfattning om nämnda ständs sammansättning och partifärg.

I ståndet har inträdt en talrif skara nye män. Det synes wara en egenhet hos walmännen i detta stånd att de framför allt äro fallna för ombytte. Icke mindre än 26 representanter äro nya så till wida att de icke deltog i senaste ständermöte, och af dessa komma nu icke mindre än 16 att första gången taga sôte i ståndet. Så starkt framträdde detta nyhetsbegär inom ståndet att det en tid såg ut som om dess förre talman, rusthållar Wärr, hwilken föll igenom i sin förra walfrets, alldes icke skulle komma att deltaga i detta ständermöte. Han blef dock i sista stund wald i Loimijoti domfaga och kommer

antagligen att jämväl för denna landtdag utses till ståndets talman.

På svenstföreläsning höll återföreläsning wi sedan 1894 års landtdag Lagerström, Slotte, Fredriksson, Rosenbergs, Starck och Käs. Nyvalda i ståndet äro G. W. Eklund för Sojo domsaga (1877) för Helsingfors domsaga och J. Flygare för Korsholms domsaga. Dörta äro så bepröfvade män som E. Dunder, hviilen afstidit, A. Ehrström, som på grund af sjuklighet afsagt sig representera kapellet, J. Lindberg, hviilen varit hindrad att för denna landtdag mottaga det samma, och E. Stråhle, som ej mer är walbar i bondeståndet. Förlisterna på de svenstföreläsningens sida äro såsom synes betydande. Deras antal har i ståndet från tio gått ned till åtta.

På svenstföreläsning höll återföreläsning wi alla de gamla ledarne, Meurman, Avelan, Riihimäki, Djanan, Lagerstedt, Riipula m. fl. Hviilen roll det unga finska partiet, som wi denna landtdag torde komma att räkna några och tjugum medlemmar liksom wi senaste, kan komma att spela, synes icke tvifvelaktigt förutsä. J. Saknad af sin tolangfulle ledare hr J. Castrén skall det samma otvifvelaktigt komma att bita en ny medlem i opposition i ståndet, där hr A. Meurman enligt allt hwad man kan förutse kommer att råda mer enwärdigt än någon sin. Bondeståndets förhandlingar måste härigenom komma att wäsentligen förlora i intresse och dejs förbindelser till prästeståndet att blifwa ännu innerligare än wi föregående ständermöte. Allt detta naturligtvis under förutsättning att icke en ny ledare för den finska oppositionen uppdyker, hviilen i någon mån kunde fylla den förres plats. Men denna förutsättning hwiilar på mycket swaga grunder.

Nyheter för dagen.

Prästerkapet. Den 20 dennes uppförde Borgå domkapitel å förslag till lediga kyrkoherdeämbetet i Loppträsk församling kyrkoherden i Karislojo W. J. Antthoni i första, kapellänen i Borgnäs, fil. mag. G. A. Nyholm i andra och kapellänen i Mäntälä, fil. mag. W. A. Nyberg i tredje rummet. Samma dag bewilljade domkapitlet på därom gjord anhöllan tjänstledighet åt kyrkoherden i Parikkala, fil. mag. och fältprosten E. Collan från den 1 december tillswidare samt för studiers idkande åt tjänstl. prästmannen, fil. land. P. D. Stenroth fortsättningswis intill den 1 nästkommande maj och fil. mag. E. W. Sjöstedt från den 1 infundande januari intill den 1 därpå följande juni äfwen som förordnade kyrkoherden i Sawitapale, profsten W. D. Besonius att tillswidare handhafwa kontraktsprefektämbetet i Willmanstrands prosteri, kapellänen i Taipalsaari R. H. Huhtinen att jämte egen tjänst tillita bestrida lediga kyrkoherdetjänsten därstädes, pastoradjunkten i Parikkala E. H. Stålhammar att wara t. f. kyrkoherde därstädes, tjänstl. prästmannen J. E. Blomberg till t. f. förste kapellan i St. Mikael från den 1 snarst infundande december och tjänstl. prästmannen, fil. mag. E. W. Sjöstedt till kapellansadjunkt i Rymmene under december månad.

En förfärlig situation.

Agel Persson, hwars yrke war gårdshandlare, och som i allmänhet war nyfiker som en aborre, wandrade wägen fram genom skogen, då det började skymma på och den iskalla vinden tog till i häftighet och trängde sig igenom hans kläder, som om de warit af spindelwäf. Då kändes det så warmaude och stönt, att taga sig en mun full ur „putellen“, som stod fram ur halskidan. Att hwasjare, att kallare hwen stormen, allt tätare, allt större blefwo suporae. Man är inte mer än människa, om man också är gårdshandlande, och ute på en öde flogswäg med mörker och hla smalar det godt att styrka sig med en eller annan warmaude „jamar“. Wägen war lång och allt närmare kom titulus Persson till botten, och när han ändtilligen nått sitt mål, såg han wärfeligen en bit framför sig ett stort hus med upphylla fönster, hwiika wärfeligen inlade sitt wärfeligen ut i mökret, men som han började gira så smått, slog han sig i ett oberwaktat ögonblick ned på diketören och fångade putellens alla sista droppar.

Prädikopros komma att af de å förslag till lediga kyrkoherdeämbetet i Sakkola uppförde afsläggas söndagarna den 10, 17 och 24 nästkommande januari, hwarhos till walförättare utsetts kyrkoherden i Waltjärwi A. E. Riihlander. Kyrkoherdeämbetet i Taipalsaari är anslaget ledigt att anföras inom 60 dagar fr. o. m. den 20 i denna månad och böra anförningar om ifrågawarande tjänst, som göras efter den 1 januari 1897 inlämnas till domkapitlet i Ny-slotts stift.

Wifstopen i Borgå stift har anmodat tillsförordnade kontraktsprefekten i Willmanstrands prosteri W. D. Besonius att anställa wal till återbefättande af lediga kontraktsprefektämbetet i berörda prosteri.

Assessorwal. Wid wärkställd hopnummering af samtliga afgifna röster wid wal af assessorer till domkapitlet i Ny-slotts stift har kapellänen i Raawi, domkapitelassessorn och profsten E. Saurén erhållit 121 röster och kyrkoherden i Sulkowa, profsten P. A. Wennerström 105 röster, på grund hwaraf Borgå domkapitel förordnat desse att under tre års tid från den 1 januari 1897 wara assessorer i Ny-slotts domkapitel.

Närmast i röstetal war kyrkoherden i Tohmajärwi, fil. mag. och profsten J. A. Ederberg med 39 röster

Afslagna skolfrågor. Senaten har afslagit gjorda framställningar i följande skolärenden: elementar skolans i Lowisa utwidgning med en 5:te klass samt bewilljande af understöd för inrättande och upprätthållande af en provisorisk 5:te klass wid nämnda skola; öfwerstyrelsens för skolwäsendet hemskällan i anl. af stadsfullmäktiges i Borgå anhöllan om inrättande af en fullständig reallinje wid klassiska lyceum å nämnda ort.

Till spansk konsularagent i Lowisa har antagits tyfse vicekonsuln därstädes handlanden Gustaf Hamberg, hviilen tillita är Kroyds agent på orten. — A. P.

Direktionen för Östra Nylands brandstods-förening sammanträdde den 18 dennes och granstade och godkände därwid 86 ansökningsgar till ett sammanlagdt ansvarsbelopp af 197,580 mark. Tillita utanordnades för 8 eldstador ett ersättningsbelopp af 4066 mark 15 penni.

Waltrafslet i Askola. Nättelig underförskning öfwer kronolänsmannen Snellmans inblandning i landtdagsmannawalet i Mäntälä domsaga skall förfiggä wid urtima ting i Mäntälä fredagen den 27 dennes.

Nytkerhetsarbetet och lagstiftningen. Wid Borgå nytkerhetsförenings möte senaste söndag företom bland annat äfwen diskussion öfwer några af ordföranden refererade tidningsartiklar angående nytkerhetsarbetet och lagstiftningen, hwiika nyligen ingått i Nya Pressen. Efter en liflig diskussion, i hwiilen flertalet af de närwarande deltog hwarwid tillita exempel, hämtade ur det alldagliga lifwet, anfördes för att bewisa fördelarna och betydelsen af en genom twängsätgärder åstadkommen nytkerhet, antog föreningen

ett, hwad det kändes ljustigt warmt! Ögonen blefwo sömndruckna och snart trötte han ut sig på wäglanten, lade hufwudet på en rufsen tufwa och slumrade in som ett godt barn. Kalla och kånstoldda blickade stjärnorna ned på den slagna hjälten, som med widöppet gap snarstade så att det ljöng i de höga furorna, hwiika bildade en högtidlig walt kring denna storartade lit de parade. Kölden högg i så att det small i knutarne, och jäkreligen hade den ljustwa hwiilan för hr Persson i förbytt till en ewig, om inte i sista stund en arbetare från glasbruket en bit framåt wägen passerat stället och warfunnot sig öfwer prinzen i den idrottollade skogen, som nu antagligen drömde sagra drömmar om storartade snep i bondstugorna, om hittills ouppnådda priser i hwiwarubranschen och om en blifwande grosshandelsörelse i staden. — han war alldeles steskrusen! Med anskafad hjälp forsklades han från sitt swala hwiilorum fram mot bruket, utan att han ett enda ögonblick gjorde det swagaste försölet att slita sig ur sömrens armar, hwiika höllo honom så fast omslingrade, att det såg ut som om de aldrig ämnat släppa sitt tag. Den snusande gårdshandlaren bars in i det stora fabriksrummet, och man fann det bästa sättet för att tina upp

enhälligt följande resolution: Den nytkerhet, som framkallats af twäng, har en mycket stor betydelse för familjen och samhället, om den också icke kan skänka indwiiden större värde i enhet Gud. Därjämte bewisar den erfarenhet man eger från den tid nytkerhetsarbetet fortgått i vårt land klart och tydligt, att ett nytkert lif icke kan åstadkommas endast därigenom, att människan erhållit bildning; men hwarhäft en frog blifwit stängd eller rusdryckernas åtkomst på annat sätt förswärats, där har soltet lät sig föra ett nytkert lif, oaktadt det icke warit i tillfälle att winna någon bildning.

Festen den 3 december. Programmet för festen har af stadsfullmäktige faststälts sålunda: Kl. 1/2 9 f. m. musikkapellet blåser ett par koraler från stadsbusballongen. Kl. 10 börjestunder på swenska och finska i stadens kyrkor. Kl. 12 allmän samling wid Runebergs stoth, där tal hålles, Wårt land sjunges och musiken spelar „Wår Gud är oss.“ Kl. 1 bespisning af stadens fattiga på fattiggården och på nytkerhetswårds huset. Kl. 4 folkeligt föredrag på swenska, sång, musik i stads-huset. Kl. half 6 desamma på finska. Kl. 1/2 7—1/2 9 illumination. På dagen är staden flaggbeprydd. Anordnande af festligheter på aftonen lämnas åt det ensilda initiativet. För bestridande af kostnaderna ha stadsfullmäktige anslagit 400 mark.

Swenskt folkloristik beaktad i utlandet. I den i Palermo utkommande tidskriften „Archivio per le tradizioni popolari“, wol. XV ingå några till italienska öfwerriatta folkfagor ur „Nyjärdska folkfagor“ ordnade af A. G. Åberg. Dwi rättningarna äro wärkställda af professor Mattia de Marticio, Noto Sicilia.

Slöjdföreningen sammanträder i dag kl. 6 e. m. i Societets-huset för att öfwerlägga och besluta i bhggudsfrågan.

Swenskt folkeligt föredrag hålles i söndag kl. 5 e. m. i brandfårshuset af mag. W. Hermanson, som därwid ofslutar sin serie af geografiska stidringar från Storbritannien. Föredraget torde blifwa det sista under höstterminen; sång kommer ewentuel att utlösas.

Swenska klubbens direktion har inom sig walt till ordförande borgwårst W. Schauman, till viceordförande kollegan A. Allardt, till stammästare bankdirektör Allan Gulin, till sekreterare domkapitelssekreteraren frih. H. von Hellens och till bibliotekarie fil. dr. E. Rindell.

Diskussionsmöte har Swenska klubben i dag lördag kl. 1/2 8 e. m., hwarwid frågan om det förestående stadsfullmäktigwale äfwen som en folkbildningsfråga föreligger till behandling.

Arbetsföreningen har klubbaston i morgon kl. 1/2 7 e. m.

Folknöje föranstaltas i söndag kl. 1/2 8 e. m. i brandfårshuset af hornkapellet.

honom wara att lägga honom framför en af de flammande ugnarne, i hwiika den glödande glasmasjan wältrade sig i fantastiska formationer. Men man fick stela honom duktigt innan wärmen och hettan återgäwo honom hans förfusna lifsbandar. Det så godt som röt af gårdshandlarkötet innan han började wida på ena foten, som ett tecken till att wandrarinstikten börjat återwaka. Han sträkte på sig och — till glasblåsarnes stora fröjd — öppnade helt litet på wänstra ögat. Men motsatsen emellan hwad han nu såg, och det låger han ofriviligt lömnat war kanske för stor för hans stöckars hjärna. Han stöndade att blunda till igen, under det att ett ångestfullt pustande lättade hans beklända bröst. Så tittade han på suet igen, men wid åsynen af alla de glödande ugnarne och de fantastiska stepnaderna, som i långa, fordom hwiita stjortor, rörde sig i den hämska belysningen, slöt han åter ögonen hafsigare än han hade öppnat dem. Hade man glacerat en fornograf wid den arme mannens mun och därefter wefwat upp morologen, så skulle det låtit ungefär så här: „Å — Persson, att det här skulle bli slutet! Då då uskla brandewinet. Om detta ändå wore stöckarselden, men skall jag aldrig komma härifrån blir

Generalguvernörens afskedsansökan har inlämnats till G. W. genom ryfka krigsministern, icke genom ryfka inrikesministern såsom ett tidigare ryfke wetat meddela. Att denna wäg walts, gör icke saken i och för sig bättre. Ty enligt vårt lands författning ankommer såwäl utnämning som förfäffebande af generalguvernör på fördragning af finsk myndighet. Ryfka krigsministern har, hwad förwarande icke beträffar, icke fått sig ett sådant uppdrag anförtrödt enligt finsk lag. Därom tillkommer nämligen blott, enligt wärnepolitikslagens 119:de §, „att i enahanda egenfäst för den finska militären, handläggas och hos Kejsaren och Storfursten fördragas sådana de finska trupperna rörande angelägenheter, som icke hänföra sig till lagstiftningen eller den ekonomiska förvaltningen eller om hwiikas behandling landets författningar icke annorlunda förskrifwa.“

Den wäntade generalguvernörsutnämningen. Bewiljandet af grefwe Heidens afskedsansökan och hans efterträdars utnämning torde wara att tidigast motje först i början af nästinfundande wicka. — Hbl.

Isryttarfrågan. Senaten beslöt wid fördragning i torsdags ingå till Hans Majestet med hemskällan om anskaffandet af en andra isbrytare. — H. P.

Medicinalstyrelsen. Medicinalstyrelsen har anmodats uppgöra förslag till författning, angående rättighet för kwinna att i landet utöfwa läkarekallet.

Till landtdagsman för Raseborgs domsaga waldes i förgår enhälligt förre landtdagsmannen K. G. Lagerström.

Uniwersitetets landtdagswal. De af prof Hermanson m. fl. anförda bewär öfwer uniwersitetets landtdagswal föredrogos i föregående seraten, hwarwid majoritetet torde förefunnits för den af bewärandena anförda åfitten, hwarför nytt wal kommer att äga rum. Beslutet är emellertid icke ännu justerat. — H. P.

De akademiska feriekurserna. Deltagarne i de swenska akademiska feriekurserna, hwiika anordnas i Helsingfors från den 28 dec. till den 5 infundande januari, ha bewiljats 50 proc. nedsättning i biljettprisen wid resa å stotsjärnawägarna.

Sång- och musikfesten 1897. Den för anordnande af festeringen „Swenska folkskolans wänners“ tredje sång- och musikfest i Åbo tillfatta bestyrelsen har hos stadsfullmäktige erhållit om ett garantibidrag af högt 8 000 mark för återhållande af festens ekonomiska del. Nämnda förening har af sina medel anslagit ett belopp af 2 000 mark såsom bidrag till omkostnaderna för festen. — A. T.

Arbets wänner. Efter landtdagsmannawalet och de det samma åtföljande fennomassa agitationerna har medlemsstalet inom föreningen Arbets wänner i Wiborg öfats med 120 personer, och nya medlemmar anmäla sig dagligen. Medlemsantalet uppgår nu redan till c. 400.

det allt ett forgefamt lif. Jag undrar juft hweden ugn, som är min? Det samma kan det då göra, för dom å lila heta allihop. Å se — där å fram själf! Om jag bara komme till liss igen — aldrig skulle jag se å en bränwindsdropp. Se — se där komme han.“

Skam själf — det war disponenten, som underrättad om gårdshandlaren änfomst trädde in med brinnande cigorr i munnen och en röd rökröksa på hufwudet. Han gick fram till delinkwenten:

„Nå, hur är det med dig? Är du warm tillräckligt.“

„Ja, jag får taça, hr. . hr Skam“, snyttade Persson, „alldeles tillräckligt wa m — behöfwer inte mer — kom mer aldrig på frågan. Slipper jag, så gör det mej desamma, om jag inte komme in. Ja, ursäkta att jag frågar, hr. . hr Skam.“

„Hwad f— a nu“, röt disponenten, „kallar du mej för skam.“

„Ursäkta, ursäkta. Hwad får jag säga? Dwiwefskam? Ja, jag bara frågar. Wara jag slipper ugnen så —“

Ett ljus gick upp för disponenten. Arken trodde sig wara i det brinnande Gephenna, och hjälplös strerade han, lamplagen af skräck, på de skrattande onda andarne rundt omkring honom hwiika då de begreps „Husen“ togo i

Allt bättre och bättre! För en tid sedan omnämndes i W. T., att morgonbönen i Björneborgs swenska folkskola förrättades på finska språket, hwilket misförhållande dock omedelbart därefter rättades af stadens folkskoleinspektör. Och enhwar trodde då att förhållandena i swenska folkskolan woro sådana, det widare anmärkingar icke kunde ifrågakomma. Men i denna förmodan bedrog man sig, alldestund förädrar åter kloga öfwer, att deras barn wid sårgöningarna icke gifwas tillfälle att sjunga swenska sånger utan enbart finska efter finskspråkiga sånghäften, hwiika för elevernas räkning hållas till salu i skolan för 20 p. stycket.

Och lägges därtill ännu att barnen af fångläsaren tilltalas på finska språket, så finner man lätt huru menligt ett dylikt undervisningsätt skall inwärfas på elevernas utbildning. Synnerhet, som de swenska fångerna under sådana omständigheter förblifwa för eleverna alldeles främmande.

Är detta ett stycke femtomensst mulwadsarbete eller föreligger här ett oföraktligt flari? — W. T.

Stenbäckianismens, den af oss nyligen omtalade nya sektens, läror utiipidas för närwarande i vårt granland, Swerige. Predikanten Wäinö Stenbäck, lörens upphöfsmän, har nämligen b. gifwit sig till Stockholm, hwarjst han nu är ifrigt sysselsatt med andliga föredrag. — Wbl.

Dagsmannastötning. Fran Charlott telgrafas att natten mot den 18 dennes ett passagerarståg och ett godsståg sammanstötte wid stationen Wirjusch å Balaschoffstanan. Bagagefordraren dödade, en annan fondektor sårådes öwärt, och några passagerare erhöles kontusioner. Passagerarståget inleddes genom fel i wärklingen på ett bispår, där godsståget stob.

Navigationen wid Kronstad kan betraktas såsom afslutad. Redt blott sigelfartha utan äfwen utlärdska ångare öfwerwintra.

Ransens besök i England är numera bestämdt att äga rum den första wikan i februari. Han ärnar först hålla ett föredrag om polarfärdens geografisk och naturvetenskapliga resultat, hwaritill endast sällskapsmedlemmar, med en wän hwar, få tillträde. Aftonen därpå kommer Ransen att hålla föredrag af mera populär karaktär med inträde för alla. Ransen kommer desutom att hålla föredrag i de största engelska landsorisstäderna och i Londons förstäder.

Under loppet af mars skall Ransen på inbjudning af konung Leopold af Belgien hålla föredrag i Bryssel.

Röden i Indien. Bombay, 17 now. För att bereda den rödlidande befolk ingen arbetsföretjänst skola sårstilla tidigare projekterade järnwägshyggnader påbörjas. Kostnaderna för desamma beräfnas till 270 millioner rupier. För att anskaffa beloppet torde England nödgas uppta ett större lån för Indiens räknung.

Utlandet.

Italienskt rättsskipning. Skyldig som suttii femton år i fängelse.

En sicilianare Giorgio Canzoneri, som dömts till lifstids fängelse, har nyligen frigifwits efter att hafwa tillbragt 15 år i fängelsel. Han hade dömts på grund af falska witen, af hwiika ett, en man wid namn Collura, swor på att hafwa sett honom mördra Colluras hustru. Canzoneris ofskuld har nu bewisats. Själf skidrar han hwad han kände, då han dömdes till lifstidsfängelse.

„Jag kunde icke förstå, att icke desia tolf herrar (i. u. n.) wora öfwerlygga om att jag war ofskyldig. Jag tyckte,

De Spetälske i Indien
 uppstättas till en half miljon. De infödde göra ingenting för dessa olyckliga, utan endast föda bort dem. Européerna ha i Indien upprättat 18 asyl för 5 a 6,000 spetälske. En tyff mission, den Gosneriska, har upprättat dylika asyl, i hvilka hittills 1,500 funnit värd och hushållning. Missionärläzaren för Wajel-missionen, Dr Leibendörter, som det senaste året konulerats af 30,000 sjuka, har uppfitt öfwer en asyl, som räknar 55 spetälske.

oafhångighet erkännes, hvarjämte som gränslinje tillvärdare fastställas floder-na Marab, Belesa och Muna. Härigenom rödgas italienarne afstå flere af de viktigaste stödjepunkterna för sin Erythraeiska koloni, hvilken sålunda härefter blir af söga betydelse. Och länge skall det wäl töfwa innan italianerne änyo wäga sig ut på kolonial-företag, efter den leza de erhållit genom det abessiniska öfwenthyret.

Guld och silfwer.

En wärdepolitisk fråga för dagen behandlas i en specialkorrespondens till Öfvergotlands Dagblad af den kände föreläsaren och teckningsmannen fil. land. E. Swensén sålunda:

Ett gammalt swenskt, icke öfwermåttan genialt ordspråk lyder: „Guld ej annat än mull, tacka will jag silfwer.“

Hvem kunde tänka sig, att detta ordadätt en dag — i wärkligheten om ej till formen — skulle blifwa lösen för en folkrorelse af wärldshistorisk betydelse?

Och dock se wi nu, huru de stora folkmasorna i det mästtra halfklotets wäldiga republik ordna sig i stilda slaglinier allt efter sin ståndpunkt i fråga om silfrets myntwärd, och huru som därute pågår en fredlig strid, hvars utgång med samma wisshet, som om den utkämpades i en följd af blodiga fältslag, skall afgöra öfwer människors wäl eller we.

Under det ängsliga söfandet efter botemedel mot det sociala onda har man bland mycket annat trott sig finna dess rot i det ofästra wärdeförhållandet mellan guld och silfwer. Med den enkla slutkonst, som är så egendomlig för en del af handlingens män, har man kommit på det klara med, att denna ofästerhet måste häfwas, och till den ändan will man nu helt enkelt dekretera, att den skall erättas af ett fast wärdeförhållande. Det är samma enkla metod, som om läzaren wille bota en sjukdom genom att säga till den sjuka att han wore frisk och endast hade att siiga upp och gå. Ju mera allwarfam sjukdomen är, dess mindre är utfikten för, att den kan häfwas med så enkla medel. Men det ha nu en gång silfwer-männen fått för sig, och därjör wilja de en gång för alla åsätta silfret en sextonde del af gulds wärde och på samma gång förordna om en obegränsad utmyntning af silfwer.

Det är ej swårt att se, hwart detta skall leda. Silfret kommer att i oerhörda massor föras till myntwärdet och därifrån spridas i allmänna rörelsen. Det sämre myntet, som är åsatt en twärgång af sitt dubbla wärkliga wärde, kommer att öfwerallt undantränga det bättre. Alla skulder och alla löner komma att utbetas i silfwer, där ej betalning i guld är hittryckligen förbehålles.

Men detta skulle i sin ordning få enorma följer. Alla skulder, enkilda som allmänna, skulle med ett slag reduceras med ett tusental miljoner dollars, på samma gång arbetarens bodräkning minskades från 10 till 5 dollars, och järdägaren finge hälften af sitt hypotekslån utan vidare afstrifwen. An

mera — samma reduktion skulle öfwer-gå alla fasta löner, i främsta rummet till statens ämbets- och tjänstemän, medan det nominela wärdet af handelswaror och daglöner fördubblades. Med ett ord, wi stode här inför en konfiskation af egendom till förmån för alla gåldenärer, men till nackdel för alla fordringsägare och alla fast aflånade personer, hvars like wärlden ännu aldrig stått på och hvars följer skulle blifwa fullständigt oberäknliga.

Bland dessa följer torde ej den minsta blifwa den, att alla främlingar som hafwa fordringar i Amerika, af ren strämsel skulle så hastigt och med så liten förlust som möjligt göra sig af med dem till infödda amerikanare — och så wore Amerika på ett lita önk som söga nogräknadt fått fri från all utländsk skuld, ware sig den enskildes eller statens. Och om Europas bankirers wille hoto med intervention, skulle onkel Sam knyta sin breda näfwe och swara: „Kom bara hit!“

Historien upprepar sig själf. Mynt-förämringarna äro ingenting nytt i swära ekonomiska tider. Nästan wid historiens begynnelse möter oss den gamle atenaren Solon med sin reduktion af myntwärdet med 25 procent och sin motsvarande afstrifning af alla de skulder, hvilka hopat sig under de rikets wärdige öfwerkast sedan uppfinningen af ett ordnat myntwärdande lät guldets strömma in i deras kassastikor. Men i jämförelse med mr Bryan och hans silfwermän war den wise Solon ingenting annat än en fuslare.

Exemplet smittar. Om silfwer-männena hade segrat wid presidentwalet hade silfwerrorelsen utan allt twiswel kastat sig öfwer till wårt gamla Europa. Tysklands agrarer hafwa redan lagt märke till den, och ett swagt genljöd därpå lät sig till och med förnimmas wid ett riksdagsmål i Wästergötland i somras. På rätt nära håll finnes det eu hel del godt folk, som icke als skulle ha något emot att få sina hypotekslån nedfatta till hälften och som ej håller ögarne såge om de på samma gång kunde wärkfälla en motsvarande reduktion af ämbets- och tjänstemännens löner.

Kommande ting lasta sin slugga framför sig, säger ett engelskt ordspråk.

Från walfstriden i Förenta staterna,

hvilken nu rasat som hästigaft, skrifwer „Politikens“ korrespondens i Chicago bl. a. följande:

Den lidelsefulla strid, wi upplefwat, har dragit fram öfwer Förenta staterna som ett öwäder. Det ena af de två historiska partierna, demokraterna, är sprängt, och ur återstod referer sig nu ett mäktigt parti, populisternas, som i synnerhet har sina anhängare bland landbefolkningen i de wästra och södra staterna. För sloas republikanerna och demokraterna om statens ämbeten. Wid detta wal stod andra och allwarligare intressen på spel. Walfstriden affåg som bekant, huruvida lan-

det skulle bibehålla guldmynntfoten eller antaga den dubbla myntfoten och utmynta allt erjudet silfwer i en genom lag bestämd proportion 16: 1. Republikanerna äro guldmän, populisterna silfwermän och kandidaterna till presidentwärdäryheten, såsom kändt, Mac Kinley och William Bryan.

Det gälde för farmers att finna en politiker, som icke war berörd af den allmänna politiska demoralisationen en person, som icke war bestyckad af monopolisterna och järnwägssbolagen. En sådan man war hwart att finna bland amerikansta politiker och det härstade därför en icke ringa förwirring på det demokratiska populistiska konventet, som skulle nämna kandidaten. Då, just som omröstningen skulle börja sig en ung politiker, kongressledamoten William Bryan från Nebraska, ordet för att hålla ett afflutningstal, och nu hände det märkwärdiga, att denne man genom ett passionerat tal hänförde de delegerade till ett häftigt utbrott af entusiasm. Tio minuter senare war han populisternas kandidat. Fallet är enastående i Förenta staternas historia.

I ett par månader har nu walfstriden rasat så wäldsam, att bestrifningen på enskildheterna knappast skulle winna tilltro af en skandinavisk publik. Swad skulle man säga där hemma, om direktören för en stor fabrik lät hwar och en af sina arbetare få en gul och en röd röstfedel och på aftenen själf tog plats wid fabriksporten och befalde arbetarne aflämnna den röstfedel, höger eller wänster, som war uttrycket för hans politiska uppfattning. Sådana prof-röstningar höllos dagligen i Chicago, och öfwen om de iugenting betyda då den slutliga omröstningen är hemlig, få äro de dock otillbörliga i ett fritt land. Samtidigt skrefwo bankinstituten tufentals hotelbref till farmers. Blir Bryan wald, hette det, måste de nödwändigt säga upp sina lån, hwilla skulle ruinera farmers; på samma sätt hotade aktiebolagen med att stänga och afstaba sina arbetare, så wida populisternas kandidat den 3 now. wunne seger.

Allt rörelsen ofta öfwergår till wäldsamheter är själfklart. Hårom twälwen war det i närheten af den sal, hwarest Bryan uppträdde, en republikan, som prydt sin fabrik med republikanska färger och med hänfulla bilder af populisterna. Detta war naturligtwis en smaklöshet. Men om morgonen låg republikanens fabrik i asla. Detta war naturligtwis ett brott, och dylika brott förekommo då litet emellan.

Uf wästerens cirka 2 miljoner ständuauer stå swenslarna och norrmännena afgjörbt på republikanernas sida. Danstarna däremot äro lika fördelade mellan de bägge partierna.

— Död under dans. En upprörande händelse tilldrog sig häromdagen wid en fest, som anordnats af en sadsjöförening i Kristiania. Under det dansen pågick som bäst, föll en twinna död till golfwet. Läzaren hämtades omedelbart, men han kunde endast konstatera, att döden inträdt.

Lustiga episoder från presidentwalfkampen.

Walfkampen i Förenta staterna har äfwen bjudit på många lustiga pointer, hwilka äro synnerligen egnade att karaktärisera den ätta hanken. Så kan närmast omnämnas, att de unga damerna under de senaste månaderna, om de woro för Mac Kinley, buro rödhwit-blå siden strumpeband med gyllene spännen, men om de woro för Bryan strumpeband med silfwerpännen. Många hittills strama demokrater ha under denna somrar sudande bekwämt sig till att begagna ett stjärnband med gyllene örn för att därmed antyda att de ärnade rösta för Mac Kinley. Hwarwid de tillfrågade härom med surs minner swarade, att de måste wälja det bittra pilkret för att åter blifwa friska. För penningwad war man denna gång föga upplagd i de östra staterna, då här funnos så, hwilka wille hålla på Bryan mot Mac Kinley, men i de twiswelaktiga staterna i wäster och söder sattes äfwen denna gång betydande summor på spel. Andra slags wad, och wisserligen intressantare, öro följande: I Illinois afflöto twänne landbrukare ett enligt alla former uppfatt och bejgladt kontrakt, att i fall Bryan blef wald, den af de två, som höll på Mac Kinley, skulle låta rata och förfilfra sitt hufwud, under det i motsatt fall Bryans anhängare skulle låta förghylla sitt slättralade hufwud. Och detta skulle förlifwa så ända tills nästa presidentwal, alltså 4 år!

En flicka från Michigan och hennes brudgum, båda tillhörande Mac Kinleys parti, hade kommit öfwerens, att i fall Mac Kinley blefwe wald, hålla sitt bröllop på dagen efter walet, under det de i fall Bryan blefwe wald icke skulle gifva sig med hwarandra eller någon annan. Det kan tilläggas, att flickan litetl war så säker på Mac Kinleys seger, att hon ombeskrjbe sin utstyrel, och man får alltså hoppas, att de båda trogna Mac Kinley anhängarna redan blifwit ett lyckligt par.

En silfwerman i Indiana har förbundit sig att fyra år bära ströhatt samt att nästa winter ej begagna öfwerroed, ifall Mac Kinley blir wald, under det en hans granne pålagt sig samma umbäranden, om Bryan segrar. I samma stat har en annan förbundit sig att hwarje söndag gå i kyrkan tills en demokratisk president blir wald, ifall Bryan icke skulle segra. Orsaken till denna behynerliga förpliktelse är, att en presbyteriansk präst, som welat förwandla den ifrågawarande anhängaren af Bryan, som hittills alltid stollat från hans prädikningar, till en trägen kyrkoföbörare, och den andlige war så säker på Mac Kinleys seger, att han redan på förhand hyrt en plats i kyrkan för bryaniten.

Om staten Ohio skulle wälja demokratiskt, har en därwarande tidningsredaktör förbundit sig att i sex månaders tid hela dagen wara ifkladd festdräkt; och i Nebraska, goutalaren Bryans hemstat, har en ung adwokat förbundit sig,

att de borde höra det på tonfallet i min röst, se det på mitt ansikte och läsa det i mitt hjärta. Det war sent på twälwen, då domen fälles. Jag kunde icke höra; jag kunde icke stå på mina fötter, och de, som woro wänliga mot mig denna förfärliga twäll, woro två karabinierer, som höllo mig under armarna och ledde mig till fängelsel.

Jag kunde icke söfwa den natten (han war endast 28 år gammal) jag tänkte på min far och mor, som icke kunde tro, att jag war skyldig; och jag tänkte på en annan person, som jag älskade och som icke kunde wara lika förlåtande som mina stackars gamla föräldrar, och mitt hjärta blödde wid tanken, att hon skulle tro mig wara en mördare.

Om jag kunnat afflära pulskädrorna eller strypt mig, skulle jag hafwa gjort det. Och mina tankar arbetade förgäfwet för att genomtränga den förfärliga hemlighet som omgaf min olycka. Jag wisste icke, att Collura själf war mördaren. Jag hade icke reda på den komplott, skogwaktarna ingått mot mig, och därjör wisste jag icke mot hvem jag skulle rikta mina förbannelser. Hwem skulle jag hata? Det war ögonblick då jag frågade mig själf, om jag icke till slut begått det brott, hworför jag dömts och sedan glömt det i följd af några rubbningar i minnet.

Canzoneri bestrifwer vidare färden till fängelsel i Alghero:

„Då jag passerade genom dessa trakter (mellan Sasari och Alghero), som woro ofända för mig, såg jag på träden, på byggnaderna, medan tårarna stego mig i ögonen, och jag brast gång på gång ut i ihjytningar, då jag tänkte på, att jag fördes bort för att begrafwas lefwande. Så småningom blef jag wan wid allt. Jag blef wan wid min kedja, wid att wara ensam, att wara utan allt hopp.“

Endast två underrättelser nådde mig från den yttre wärlden, först om min faders och sedan om min moders död. Första gången grät jag, andra gången endast snutade jag, jag hade icke mer några tårar att gjuta. Jag böjde mitt hufwud och sade: „Wi hafwa hwar och en sitt öde och detta är mitt.“

„Canzoneri har“ skrifwer „Daily News“ korrespondent i Neapel — „i fängelsel blifwit gammal och sjuklig, han är fattig och förtrosad, men ändå wisfabe han sig förlåtande mot dem, som dömt honom, och mot de falska wittnen, som stökat honom till fängelsel.“

såg frimodigt framåt — mot den jordiska lyckans bedrägliga sluggbild.

Till Göteborg gick Knuts resa med rasst fart; han hade ej tid att „tryssa på wägen“, såsom han själf uttryckte sig och begagnade därför snabbare forstjaffningsmedel, än dem som wid hans första resa stodo honom till buds. Ångans wälde hade dock den tiden ännu ej utsträckt sin spira öfwer nordens; och det war därför endast med stjuts, „häftkraft“, han färdades, och på en skakande källa höll han sitt intåg i den ståtliga handelsstaden.

Så långt war han då kommen; nu gälde det att återfinna de båda kvinnorna, och detta war ingen lätt sak. Hwem skulle han fråga? — Åttningswärdar och stitiga sågo människorna ut; men den allwarfamma brådsta, hwarmed de skyndade fram, tyktes afwisa hwarje främmande intresse. Hwar och en hade nog utaf att tänka på sitt. Knut hade sett nog af wärlden, att finna detta helt naturligt, och han insåg, att den enda möjligheten att winna de upplysningar han önskade war att wända sig till polisen. Han styrde därför kurs rakt på en polistjänsteman och frågade höfligt, om denna kunde lämna honom några underrättelser om en enka wid namn Wofström.

— Ja! om tio ifall så önskas, swarade polistjänstemannen artigt och ströf sig om halan, „wi hafwa många med det namnet: tre stepparentor, två waktmästaretor, en bokbindarenka, en mjölnarenka, en —

— Stopp! en mjölnarenka är det jag söker.

— Såd! fru Wofström och lilla wadtra mam-sell Lotta kanste?

— Mam-sell Lotta, utropade Knut förwånad, „har Lotta blifwit mam-sell?“

han lämpa och där skulle han segra, winna gods och guld åt henne. Hon war ju rädd för fattigdomen, och därför måste hon blifwa rik.

Han stod länge stilla och såg ut åt hafwet, under det att dessa tankar mognade till ett fast beslut, ett beslut för lifwet. Hans uttryck öfwer-gick från en uppflammande glädje, till ett lugnt allwar. — Uppleg wäl från hans hjärta ett ödmjukt: „Derre hjälps?“

Nej, ännu hwilade han trygg wid sin wiljas „jag skall!“

Utän swärighet lyckades det Knut att winna inträde på den bana han walt, och äfwen att fåtta sig in i sina nya förhållanden, ehuru han snart nog fick lära känna hafwet från en helt annan sida, än den som wid första anblicken wält hans beundran. Men hwarfen storm eller stiltje, hetta eller köld, förwädde kuswa hans mod eller bryta hans kraft. — Wi kunna dock ej följa honom under denna första lärotid.

Öfwer tre år hade förflytit, sedan Knut lämnade hemorten, då tidigt en bläsig wärmorgon, en wällädd sjöman kallades den gamla kwarnen, hwilken stod lifsom en gränswakt mellan bärgsbygden och slätten. Det war Knut, som kom för att hämta sin brud. — Zugen underrättelse hade han haft om henne under denna långa tid, men troget hade han gömt hennes bild i sitt hjärta, och så ofta det warit honom möjligt, hade han skrifwit till henne. — Nu skulle han komma och öfwer rasta henne. — Nu glädde sig åt att wara ute i så god tid, att helt säkert ingen mer än mjölnarfar själf skulle wara waken wid kwarnen. Och däruti tyktes han

att, om denna stat skulle swika Bryhan, spänna sig för en lärre och låta sin granne, som är en onhängare af Mac Rinley, föra sig fring stadens gator.

Om förlofnings- och wigselringar.

Brudet af wigselringar lär först ha uppkommit i Egypten. Ringen gaf den egyptiska kvinnan makt att utfärda befallningar i sin mans namn och wid alla tillfällen uppträda som hans representant.

Brudet antogs sedan af romarne.innan dessa firade sina bröllop, ägde förlofnings rum ungefär på samma sätt som nu för tiden. Wid festens slut satte brudgummen en ring såsom pant på brudens fjärde finger. Detta finger hade wälts på grund af den tron, att en nerv gick direkt därifrån till hjärtat. Dagen för bröllopet bestämdes samtidiigt.

Ringarna, som gafs till fästmän, war ännu i Plinius' dagar af järn. Den symboliserade en ömfälsdig uppoffring af frihet; en magnetsten war insatt i ringens midt i st. f. en diamant och betecknade den attraktionskraft, som drog flickan från hennes egen familj till en annan. Med ringen följde fordom äfwen husets nycklar. Romerska nycklar, fäst på ringar för att bäras på fingret, äro wäl bekanta för fornforskare. Ringarna, som förut warit af järn, blefwo sedan gjorda af brons och till slut af guld.

Planeten Jupiter ansågs af judarne såsom lydofam för äktenkap, och de nysgifwa wärla ringar med orden: „Wazal Tob“ inristade, hwilka betydde, att lydan skulle följa dem under denna planets stydd.

Wigselringen begagnades af de kristna först omkring år 860. Bland anglosakarne gaf brudgummen en pant eller „wed“ wid förlofningsceremonien. Denna „wed“ utgjordes af en ring, som sattes på flickans högra hand. där den satt kvar till bröllopet, då den flyttades till den wänstra. Engelska hustrur busro senare wigselringen på tummen, hwilket ofta synes på porträtt från drottning Elisabets tid. På Georg III:s tid flyttade bruden wänliga ringen från dess ursprungliga plats till tummen, så snart wigselceremonin war öfwer.

Spanien anses stanken af en ring stiftadt med ett äktenkaplöfte och berättigar en flicka att fordra äktenkap. Den minsta förlofningsring, som någon sin har förekommit är troligen den som användes wid Henrik VIII:s dotter, prinsessan Marias förlofning med Frans I:s son. Dauphin war född den 20 februari 1518 och förlofnings ägde rum den 5 oktober samma år under stora högtidligheter i Greenwich. Den tvååriga fästman war flädd i guldtyg och bliztrade af juweler. Kardinal Wolsey länade en miniatyring åt amiral Bonniwet, hwilken såsom representant för den påde fästmannen satte den på den lilla fästmannens finger.

Torgpriser

Table with 4 columns: Item name, Price 1, Price 2, Price 3. Items include Rågmjöl, Rågbröd, Rågmalt, Kornmalt, Korngryn, Hafra, Hafregryn, Hwita ärter, Gröna dito, Nötkött färskt, D:o palfv., Färsköt färskt, D:o palfv., Fläsk färskt, D:o salt, D:o palfv., Gökalf, Smör, Ägg, Fetost, Skummjölkost, Surmjölkost, Hare, Tjäder, Orrer, Hjärpe, Salt strömming, Hvassbuk, Gädda, Gös, Braxen, Abborre, Id, Simpor, Muikrom, Potäter, Kål, Kålrot, Lök, Morötter, Rödberor, Äppel, H:, Björkved, Tälved, Granved.

Smörnotering

för i nya bokdriftlar förpackadt, frifft mejerismör, afsteppadt senaste lördag: Fint .... 217/243 Secunda..... 190/211 alt per 100 kg netto, efter af edswuren wägmästare härstädes attesteradt wifft, frifft lewceradt Hangö station. Hangö, den 12/11 1896. Arthur H. Borgström.

Kungörelse

Denna stadskommuns röstberättigade medlemmar kallas härmed att onsdagen den 9 instundande december kl. 4 eftermiddagen infinna sig å rådhuset härstädes för att vid rådhusstämman, enligt föreskriften i Kejsersliga förordningen den 8 december 1873, angående kommunalförvaltningen i stad, inför Magistraten välja sex stadsfullmäktige i stället för kommerserådet Johan Askolin, stadsläkaren Albert Lindh, ingenjör Carl Au-

gust Nyholm, professor Johan Elias Strömborg, vicekonsul Carl Fredrik Tojkander och handlanden Karl Johan Törn-gren, hvilka äro i tur att afgå wid innevarande års utgång; och meddelas valmännen till kännedom:

att valet af fullmäktige sker från klockan 4 till 6 eftermiddagen;

att dörrarna klockan 6 på eftermiddagen stängas till val-förrättningslokalen, till hvilken tillträde därefter ej lämnas åt någon, som tilläfventyrs skulle senare sig infinna för att i valet deltaga;

att walsedel, som upptager flere eller färre namn än ofwan sagdt är, kommer att förklaras ogiltig;

att röstlängden finnes fram-lagd till påseende i Magistratens sessionsrum från och med torsdagen den 26 innevarande november intill dagen för val-förrättningen, hvarje söcknedag emellan klockan 11—12 på dagen, samt

att alla anmärkningar mot röstlängden böra framställas senast å valdagen innan själfwa valet vidtager. Borgå rådhus den 16 november 1896.

På Magistratens vägnar: Michael Schauman. (B.N.T. 2x71).

Sammanträde

Aktionärerna

i Borgå Utminuterings- och Utskänkningsaktiebolag kallas härjämte att sammanträda till ordinarie bolagsstämman uti Societetshuset härstädes måndagen den 7 instundande december kl. 7 e. m. för handläggning af de i § 20 af Bolagets stadgar omnämnda ärenden. Borgå, den 19 november 1896. Direktionen.

Åstundas köpa

Torr, god barrved

uppköpes för ångbåtarna Borgås och Runebergs behof. K. J. Törn-gren.

Nordiska Landtbruksskolan

Säteriet Ramsjöholm pr Svartorp (Jönköping) Föreståndare: P. Jönson-Rösjö. Grundlig undervisning i naturvetenskapen, landthushållningens alla grenar och binärningar, bokhålleri m. m. Lärare med stor undervisningsförmåga. Ypperlig skolmateriel. Försöksvärksamhet. Landtbruk. Billiga afgifter. Inträde: hösten. Prospekt mot 2 porton.

Landtmannens Bok af Jönson-Rösjö

fås genom requisition hos Centraltryckeriet, Stockholm, som sänder den postförskott 1 kr. pr del plus porto. Blott reqv. hela verket (6 delar) mottages. Vid reqv. utkomna delar sändas genast, öfriga del för del (i år). 600 uppsatser = 2,500 sidor. Nu 6 kr. Sedan 20 kr.

All slags skinn

såsom: Räf-, Utter-, Mård-, Ekor-, Lo-, Björn- och Vargskinn uppköpas till högsta pris hos Hagert & Johansson.

Borgå MUSEUM

uppköper antika saker alla dagar kl 9—11 f. m. hos arkitekt Elias Schaudman i färgar Wahrmans gård vid gamla torget. Interimsbestyrelsen.

Till salu

Äkta Nurmis och Amerikanska

Skridskor

hos Hagert & Johansson.

Mot kölden!

Plys-fårskinns-Nutra-Kaninskinns-Pers. Krimskinns Filtstöflar, hvita och gråa, Filtkängor, gråa, svarta o. bruna, Gummireslöflar, Klädesöfverskor, Gummiofverskor, Yllevarlar, Yllefodrade handskar, Sämskhandskar, Glacéhandskar, Arbelshandskar, Kusshandskar, Ylleocker, Ylleundertröjor, Yllekalsonger, Yllestrumpor, Ylledukar,

Gummigaloscher

i stort sortiment hos Gustaf Söderström.

Mot kölden!

Utländska Frimärken

för samlare

till nedsatta priser

Paket a 100 st. för 50 p.

A. Lundells

Kommissionshandel, Mellangatan.

Bullgardiner, Gardinlister, Piedestaler, Kommoder, Bord, Blombord, Byrå och Skäncker hos A. LUNDELL vid Mellangatan.

Boningsbyggnad till salu,

En boningsbyggnad innehållande 1 stuga och 3 kammare i Askola Monby, vid allmänna landsvägen, synnerligen lämplig för affärsörelse. försäljes till billigt pris. Öfverens-kommelse bör göras före den 15 instundande december med undertecknad. J. K. ASKONEN. Monby, Keltis.

(Uusim. 1x14)

Utbjudes hyra

Ett möbleradt rum med helinackordering Nya Berggatan 47 hos fru Ruth.

Ledig tjänst.

Kontrollantbefattningen

vid Borgå Utminuterings- och Utskänknings-Aktiebolag för instundande år ansås härigenom ledig att hos Stadsfullmäktige ansökas inom fjorton dagar härefter, hvarhos till kännedom meddelas att befattningen åtföljes af ett arvode af 500 mark för året.

Borgå den 12 nov. 1896.

Albert Lindh.

Harald von Hellens.

Diverse

Egendomsköp o. försäljning af fastigheter, villor, tomter, aktier m. m. förmedlas billigt genom agenturföretaget V. Henriksgatan 18. Hifors. OBS! Förfrågningar genom bref besvaras mot dubbelt porto. (Hbl. 3x7).

Åt gamla och unga män

rekommenderas på det ifrigaste den prisbelönte nyligen i ny, tillökad upplaga utkomna skriften af medicinalrådet dr Müller rörande

rubbingar i nerv- och sexualsystemet

äfvensom detsammans radikala botande. Pris incl. insändande i kuvert 1 kr. i frimärken. Curt Röber, Braunschweig.

Herrar Räffångare Obs!

Af förekommen anledning få vi härigenom vid laga ansvar förbjuda utställandet af s. k. räffbrock å våra af staden utarrenderade skiften,

K. J. Gröndahl. A. A. Drasdoiff. (B.N.T. 1x10).

Herrar hund- och räffångare förbjudes härmenels vid laga ansvar att å mina af staden arrenderade åkerskiften utplantera sina giftbrock. Oskar Karlsson.

Folkeligt föredrag

på svenska i morgon kl. 5 e. m. i Frivilliga brandkårens hus.

ARBETAREFÖRENINGENS MEDLEMMAR

Ohoj!

Vi ska' hålla roligt.

Klubbafton i föreningens lokal söndagen den 22 dennes kl. 6 1/2 e. m. Bestyrelsen.

Folknöje

föranstaltar musikkapellet söndagen den 22 november kl. 1/2 8 e. m. i Brandkärshuset.

Förloradt

Bortsprungen hund,

stövare, kaffabrunt färg, bärande halsband med undertecknads namnplåt och igenkännande namnet Piku, Vederställning utbetalas åt tillrättsskaffaren af

R. W. Ekblom. Borgå Bryggeri.

BORGA 1896.

Werner Söderströms tryckeri.

ej hafwa misstagit sig, ty ingen röst upptege från skorstenen, blott twarndörren stod på glänt, såsom den brukade göra, när mjölnaren gått in för att wäcka sina drängar i twarntammaren. Knut titlade in genom den öppna dörren, men såg ej till någon människa. „Ohoj!“ ropade han muntert. — Hwa? frågade en wrefsig röst och en lång, mager, mjölig person kom fram i den gråbleta morgonbelysningen. — Kan jag få tala med mjölnaren? frågade Knut. — Ja, det går an! sade den tilltalade och kom närmare. — Nej! det är med mjölnaren själf jag will tala. — Nå, än se'n då? Det är just jag, det. — Mjölnar Wofström? — Nej! jag är wäl inte ett spöte håller. Wofström är ju död för halftannat år sedan. — Är han död? Hjälper ni enkan med twar-nen? — Nej, nej, men! Jag hjälper twar-nen, men inte enkan, sade den nye mjölnaren och skrattade åt sin lyckade kwichet. „Hon har wäl ej mera, än hon kan stå själf. Ja, ha en spekulant på rika Wofströms dotter, ha, ha!“ — Tig! röt Knut med en kraft, så att den magre mjölnaren hoppade högt i luften. „Säg mig genast, hwart de tagit wägen!“ Det dröjde en stund innan mjölnaren hann att hämta sig från skrämjeln, så att han kunde swara. „Hwad skall jag säga? Jo, — låt mig se! Till en stad war det de flyttade“, sade han sluttigen, belåten att kunna lämna en så tillfredsställande upplysning.

— Hwilten stad? — Jo, den, där sonen, den äldste, står i bod, han som skulle bliwa läskarl. — Swad wet jag mer för det? — Jo, jag tror mest, att det war Göteborg, — ja, Göteborg war det; där war det han stod. — Wet ni ingenting mera om dem? — Jo! se den andra sonen, han — började mjölnaren med en så wigtig min, att man tydligt kunde se, att han hade en lång historia att med-dela. — Nej, om twinfolkna menar jag, afbröt Knut honom otåligt. — Nej, inte en bit. — Farsväl! sade Knut hastigt, trykte ned wox-duskhatten öfwer ögonen och stundade bort. — Det war ej så han hade tänkt sig återkomsten till twar-nen, då han ute på hafwet drömt om framtiden; men här war ej tid att tänka på swilna förhopp-ningar och glädade drömmar. Den bittra allwar-liga sanningen, att Potta war fattig, måhanda li-dande brift och nöd, hwilade tung på Knuts sinne och jagade honom framåt. Rif war han wäl ej, dock war det ej förgäf-wes han under dessa år arbetat, sparar och försä-lat; ett hem kunde han bjuda henne — ett hem, där hon skulle få det lugnt och warmt och godt, under det att han på hafwet kämpade med storm och wågor; ett hem, där hon skulle möta honom med sitt glada, wackra leende hwarje gång han återkom från sitt färliga arbete, och där de båda skulle känna sig så lyckliga med hwarandra, att in-stet kunde störa deras frid. — „Ja, så skall det bliwa“, hwiflade hoppet, och Knut lyfnade till den tröstande stämman, och hans blick klarnade, han